

En stipendiats betraktelser

av Dan Brändström

I No 17 av Ny illustrerad Tidning som utkom den 27 april 1878 beskrivs "Det Sverige som går". I artikeln får vi en detaljerad skildring av överlämnandet av S:t Barthélemy till Frankrike den 16 mars 1878. Svenskarna avseglade den 21 mars med Vanadis från ön efter att hafva mottagit hjertliga, ja till och med rörande välönskningar från ett folk, som ehuru numera fransmän med säkerhet dock alltid skall vörda den flagga, hvarunder det fostrats och under hvilken det lärt sig att älska allt hvad svenskt och Sverige heter".

89 år senare kunde vi den 18 april 1967 på första sidan i Västerbottens Folkblad läsa att "Det är en västerbottning som "rår för" att länet nu återerövrat en gamla svenska kolonin St Barthélemy i Västindien!". Olle Nyman, född i Sörböle, Skellefteå, uttalade då till Folkbladet "Grattis Västerbotten! Hälsa hem och säg att detta var vad jag innerst inne hade drömt om".

Under oktober-november 1967 började den andra "svensk-eran" på S:t Barthélemy. Det var då som vi de första S:t Barth-stipendiaterna, undertecknad och Sten Forsberg, tillsammans med flera hundra svenskar från Svenska Amerika linjens "Gripsholm" fick vara med när dåvarande vice ordföranden i S:t Barthélemy-sällskapet Birgitta Abrahamson avtäckte en minnessten på den forna svenska kyrkogården. Olle Nyman hade tillsett att pressbevakningen blev omfattande.

Sedan dess har tusentals svenskar deltagit i det fredliga "återerövringsuppdraget" av S:t Barthélemy. Idag är besöksantalet från Sverige så stort att det inte längre är möjligt för vår ambassadör Marius att träffa dem alla på sin nu snart 50-åriga bar "Le Select".

Som en av frontsoldaterna från första "anfallsvågen" kan jag enbart förmedla angenäma minnen från landstigningen på vår forna ö i Västindien. Ju längre tiden går ju mer angeläget blir det att vi i Sverige medverkar till att underlätta bevarandet av detta kulturhistoriska arv från den gustavianska perioden. Ett svenskt kulturhus på S:t Barthélemy är en dröm som jag gärna såge bli förverkligad. Kunde man för detta ändamål få tillgång till ett hus byggt under den svenska perioden vore det en nåd att stilla bedja om.

I ett sådant hus skulle relationerna mellan Sverige och S:t Barthélemy 1784-2000 kunna belysas med både en permanent och mera anspråkslösa tillfälliga utställningar. Genom utvecklingen av informationsteknologin skulle en rad arkivalier digitaliseras och bli tillgängliga i detta hus för såväl invånarna på S:t Barthélemy som det snabbt växande antalet turister från Sverige och övriga Europa samt USA. För detta krävs att en rad "eldsjälar" engagerar sig i S:t Barthélemy-sällskapets viktiga arbete.



Författaren och kapten Michel Choisy, då det begav sig 1967.